

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001872

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Дмитро Валерійович

2. Dmytro V. Shevchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 11-07-2025

Спеціальність за освітою: радіоелектронне обладнання літальних апаратів

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9299

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.77, 06.01

Тема дисертації:

1. Система розвитку та державного регулювання людського капіталу в умовах трансформаційних змін
2. The system of development and state regulation of human capital in the context of transformational changes

Реферат:

1. Дисертацію присвячено формуванню концептуальних засад і розробці теоретико-методичного та прикладного інструментарію розвитку людського капіталу в Україні в умовах трансформаційних змін, зумовлених цифровізацією, глобалізацією та структурними зрушеннями в економіці. У дослідженні систематизовано існуючі теоретичні підходи до розуміння людського капіталу, здійснено поглиблений аналіз його змісту, функцій та ролі у сучасних економічних процесах. Особливу увагу приділено впливу цифрової трансформації на формування, розвиток і використання людського капіталу в нових соціально-економічних умовах. Обґрунтовано, що в умовах цифрової економіки людський капітал трансформується та набуває нових характеристик, пов'язаних із розвитком цифрової грамотності, технологічної адаптивності, інноваційного потенціалу та здатності до роботи з сучасними цифровими інструментами – штучним інтелектом, великими даними, нейромережами. Встановлено, що сучасні трансформаційні процеси висувають нові вимоги до якості трудових ресурсів, зокрема до рівня професійних компетентностей, гнучкості мислення та здатності до швидкої адаптації в умовах змінного середовища. Досліджено специфіку

розвитку людського капіталу в Україні, охарактеризовано основні внутрішні суперечності цього процесу. Зокрема, виявлено глибокі регіональні диспропорції у доступі до якісної освіти, медичних послуг, сучасних цифрових технологій, що значно знижує ефективність використання трудового потенціалу країни. Показано, що регіональний аспект розвитку людського капіталу потребує посиленого врахування під час розробки державної політики, орієнтованої на зменшення соціально-економічних нерівностей. Удосконалено підходи до оцінювання рівня розвитку людського капіталу з урахуванням викликів цифровізації. Обґрунтовано інтегрований підхід, що передбачає поєднання традиційних показників – рівня освіти, стану здоров'я, культурного розвитку – з новими параметрами цифрової доби: цифровою грамотністю, інноваційним потенціалом, компетенціями у сфері штучного інтелекту. Розроблено систему агрегованих індикаторів, яка дозволяє здійснювати комплексну оцінку людського капіталу, враховуючи його багатовимірність та динаміку розвитку в умовах цифрової трансформації. Запропоновано концептуальну модель впливу трансформаційних змін на людський капітал, у якій розкрито взаємозв'язки між системою освіти, ринком праці, інноваційною діяльністю та технологічним прогресом. Встановлено, що впровадження цифрових технологій значною мірою змінює структуру та функціональне наповнення людського капіталу, підвищуючи його роль як ключового чинника інноваційного розвитку економіки. Уперше обґрунтовано концепт нейромережевого капіталу як нової форми еволюції людського капіталу, що поєднує соціальні зв'язки та мережеву взаємодію з когнітивними можливостями штучного інтелекту, автоматизованими аналітичними системами та персоналізованими знаннями. Удосконалено модель багаторівневого управління (MLG) системою розвитку та державного регулювання людського капіталу в Україні. Запропонована модель враховує європейський вектор розвитку, особливості децентралізації та інтегрує державні, регіональні, приватні та громадські ініціативи в єдину систему управління з чітким розмежуванням повноважень на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях. Це забезпечує адаптивність, гнучкість і підвищує ефективність прийняття управлінських рішень у сфері розвитку людського капіталу. Розроблено науково-методичні підходи до побудови ефективної системи мотивації людського капіталу, що базується на поєднанні матеріальних та нематеріальних стимулів, врахуванні індивідуальних потреб працівників, їх відкритості до змін, готовності до ризику та відповідності організаційним цілям. Акцент зроблено на прозорості, об'єктивності та участі працівників у формуванні мотиваційної політики, що сприяє створенню сприятливого середовища для професійного та особистісного розвитку. Доведено, що стратегічною метою державної політики у сфері людського капіталу має стати забезпечення його сталого розвитку як ключового ресурсу соціально-економічного зростання держави. Особливу увагу приділено якості освіти, підготовці та перепідготовці кадрів, стимулюванню інноваційної активності населення та впровадженню сучасних цифрових технологій у систему управління людськими ресурсами. Запропоновані наукові положення і практичні рекомендації спрямовані на інтеграцію України до європейського економічного, освітнього та науково-технологічного простору.

2. The dissertation is devoted to the formation of conceptual foundations and the development of theoretical, methodological, and applied tools for human capital development in Ukraine under transformational changes driven by digitalization, globalization, and structural shifts in the economy. The study systematizes existing theoretical approaches to understanding human capital, providing an in-depth analysis of its nature, functions, and role in modern economic processes. Particular attention is paid to the impact of digital transformation on the formation, development, and utilization of human capital under new socio-economic conditions. It is substantiated that in the digital economy, human capital undergoes transformation and acquires new characteristics associated with the development of digital literacy, technological adaptability, innovation potential, and the ability to work with modern digital tools – artificial intelligence, big data, and neural network technologies. It is established that current transformational processes impose new requirements on the quality of human resources, particularly in terms of professional competencies, flexible thinking, and adaptability in a rapidly changing environment. The specific features of human capital development in Ukraine are examined, and the main internal contradictions of this process are identified. Deep regional disparities in access to quality education, healthcare services, and modern digital technologies significantly reduce the efficiency of labor potential utilization. It is shown that the

regional aspect of human capital development must be thoroughly considered in the design of state policy aimed at reducing socio-economic inequalities. Approaches to human capital assessment are improved, taking into account the challenges of digitalization. An integrated approach is substantiated, combining traditional indicators – education level, health status, cultural development – with new parameters of the digital age: digital literacy, innovation potential, and AI-related competencies. A system of aggregated indicators has been developed, enabling comprehensive assessment of human capital by capturing its multidimensional and dynamic nature in the context of digital transformation. A conceptual model of the impact of transformational changes on human capital is proposed, revealing the interconnection between the education system, labor market, innovation activity, and technological progress. It is determined that the integration of digital technologies significantly reshapes the structure and functionality of human capital, increasing its role as a key driver of innovation. For the first time, the concept of neural network capital is substantiated as a new stage in the evolution of human capital, combining social networks and interactions with the cognitive potential of artificial intelligence, automated analytical systems, and personalized knowledge management. The model of multilevel governance (MLG) of human capital development and state regulation in Ukraine is improved. The proposed model considers the European integration path, the decentralization process, and integrates state, regional, private, and civil society initiatives into a unified governance system with clear distribution of powers at international, national, regional, and local levels. This ensures adaptability, flexibility, and enhances the effectiveness of decision-making in the field of human capital development. Scientific and methodological approaches to building an effective human capital motivation system have been developed. This system combines material and non-material incentives, considers individual needs, openness to change, risk-taking, and alignment with organizational goals. Emphasis is placed on transparency, objectivity, and employee participation in the formation of motivational policy, fostering a favorable environment for professional and personal growth. It is proved that the strategic goal of state policy in the field of human capital should be to ensure its sustainable development as a key resource for socio-economic growth. Particular attention is paid to the quality of education, the system of training and retraining of specialists, the stimulation of innovation activity, and the implementation of modern digital technologies in human resource management. The proposed scientific findings and practical recommendations aim to support Ukraine's integration into the European economic, educational, and scientific-technological space.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шевченко Д. В. Сприяння розвитку людського капіталу в умовах трансформаційних змін: пропозиції та рекомендації. *Věda a perspektivy*. 2023. № 12 (31). С. 38–50
- Шевченко Д. В. Удосконалення системи державного регулювання людського капіталу в Україні. *Via Economica*. 2023. Вип. 3. С. 103–108.
- Шевченко Д. В., Самборська О. Ю., Воскобійник С. Я. Збереження людського потенціалу в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2371>
- Васильківський Д.М., Шевченко Д.В. Пріоритети державної політики формування і ефективного використання людського капіталу як чинника економічного зростання. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький*. 2022. № 2. Т. 1. С. 53–60

- Кравчик Ю.В., Шевченко Д.В. Соціальне середовище формування людського капіталу України: аналіз та висновки для державної політики. INNOVATION AND SUSTAINABILITY. 2022. № 2. С. 39–49
- Шевченко Д. В. Інвестиції в людський капітал як фактор підвищення конкурентних переваг економіки. Інноваційна економіка. 2021. № 5–6 (88). С. 51–57.
- Шевченко Д. В. Відтворення людського капіталу як системи економічних відносин. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький. 2019. № 6. Т. 1. С. 277–281.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U200189, 0122U002372

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильківський Дмитро Миколайович
2. Dmytro Vasytkivskyi

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, буд. 37, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Олена Антонівна
2. Olena Zinchenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 37664469

Місцезнаходження: ул. Віталія Матусевича, буд. 11, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тульчинська Світлана Олександрівна

2. Svitlana O. Tulchynska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, буд. 37, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Григорук Павло Михайлович

2. Pavlo Hryhoruk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тельнов Анатолій Сергійович

2. Anatoly Telnov

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чайковська Інна Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чайковська Інна Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Синюк Олег Миколайович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна